

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана економічного факультету /

В.М. Гельман

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« 30 » серпня 2024

СИЛАБУС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

підготовки магістрів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма Економіка та управління ринком землі
спеціальності 051 Економіка
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

КЕРІВНИКИ ПРАКТИКИ:

Бабміндра Дмитро Іванович, в.о. завідувача кафедри, доктор економічних наук,
професор,

Гамова Оксана Вікторівна, доктор економічних наук, професор

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та економіки
міжнародного туризму

Протокол № 1 від “27”серпня 2024 р.
В.о. завідувача кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та економіки
міжнародного туризму

Д.І. Бабміндра Д.І. Бабміндра

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Гамова О.В. Гамова

2024 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: babmindra48@ukr.net, gamova5oxana@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13218>

Телефон: 061) 228-76-29 (кафедра), 228-76-13 (деканат)

Інші засоби зв'язку: Viber, Telegram

Кафедра: : міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму, V
корп. ЗНУ, ауд. 119

1. Опис виробничої практики

1. Виробнича практика здобувачів ступеня вищої освіти є освітнім компонентом освітньо-професійної програми фахівців. Вона спрямована на набуття компетентностей, передбачених освітньою програмою, стандартом вищої освіти спеціальності 051 Економіка та вимогами Національної рамки кваліфікацій до здобувачів ступенів вищої освіти відповідного рівня, які повинні розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній сфері/галузі професійної діяльності, із закріпленням та застосуванням набутих теоретичних знань отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття і вдосконалення практичних навичок і умінь за відповідними спеціальностями. Виробнича практика базується на знанні дисциплін професійної підготовки, які вивчають студенти згідно з навчальним планом освітньої програми Економіка та управління ринком землі у 1-2 семестрах.

Виробнича практика є важливою складовою навчально-виховного процесу при підготовці сучасних фахівців з економіки і управління ринком землі. Виробнича практика виступає інтегрованим і визначальним компонентом особистісно-професійного становлення майбутнього спеціаліста в усіх сферах, пов'язаних із земельними відносинами: бізнесі, органах місцевого самоврядування, закладах освіти тощо. Під час проходження практики студенти отримують можливість відпрацювати практичні навички застосування набутих теоретичних знань з економіки і управління ринком землі, а також здобути досвід використання новітніх практичних розробок і технологій. Практика створює реальні умови для формування готовності майбутніх фахівців з економіки і управління ринком землі до обраної професійної діяльності. Професійна підготовка студентів у процесі практики є комплексним процесом, що вимагає цілеспрямованого керівництва. Чітка регламентація діяльності студентів з боку керівників практики змінюється поступовим посиленням самостійності та власної активності майбутніх фахівців.

Основними завданнями виробничої практики є:

- розвиток й удосконалення практичних навичок роботи за фахом в сучасних умовах господарювання;
- самостійне розширення практичною складовою теоретичних знань і навичок з економіки і управління ринком землі, економіки довкілля і природокористуванні, управлінні земельними ресурсами, стратегіями, стратегічного проектування соціально-економічного розвитку та діяльності із землекористування та раціонального природокористування;
- отримання поглибленого досвіду самостійної роботи за фахом в сфері комунікації іноземною мовою;
- розвиток уміння аналізувати конкретні ситуації і самостійно приймати зважені управлінські рішення;
- науково-дослідне опрацювання переваг і недоліків організаційно-виробничої структури підприємства, функцій і взаємовідносин її елементів, визначення перспектив розвитку;
- науково-дослідне опрацювання і розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності підприємства (організації, фірми, органу місцевого самоврядування) в сфері економіки і управління ринком землі, аналізу земельних операцій, взаємовідносин всіх учасників землекористування;
- розвиток навичок та вмінь інформаційно-аналітичної, науково-дослідної, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення актуальних проблем економіки і

управління ринком землі в сучасних умовах господарювання, з урахуванням соціоеколого-економічних показників;

- прогнозування основних показників і перспектив розвитку бази практики у сфері економіки і управління ринком землі на основі проведеної соціо-еколого-економічної оцінки та комплексного аналізу земельних відносин і земельних операцій підприємства;

- підготовка пропозицій у сфері раціоналізації землекористування бази практики, підвищенні загальної еколого-економічної ефективності в короткостроковій і довгостроковій перспективах;

- накопичення необхідних практичних матеріалів для написання кваліфікаційної роботи;

- підготовка аналітичного звіту на основі програми практики, в якому необхідно виділити основні результати діяльності підприємства, дати їм оцінку, визначити вплив вирішальних чинників, узагальнити резерви та підготувати рекомендації.

Зміст виробничої практики визначається робочою програмою практики, переліком і тематикою навчальних дисциплін, які є обов'язковими для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка та управління ринком землі» а також тих, що вибрані студентами для вивчення самостійно.

В основу змісту і структури програми виробничої практики покладені наступні методологічні принципи:

- єдності та взаємозв'язку теорії і практики (можливість практичного застосування теоретичних знань);

- дослідницького підходу до діяльності (можливість досліджувати психолого-педагогічні та соціально-психологічні проблеми відповідно до особливостей і потреб соціальних інститутів і структур, які виступають в якості бази практики);

- диференційного підходу (можливість вибору об'єкта практики відповідно до інтересів, нахилів і здібностей студентів, що сприяє професійному становленню майбутніх фахівців);

- реалізації творчого потенціалу (можливість самостійно використовувати отримані під час практики результати).

Основним змістом виробничої практики є набуття студентами компетенцій практичного характеру, а також активізація потреби саморозвитку і самонавчання, здобуття навичок роботи у сфері міжнародної економіки на підприємствах в сферах бізнесу, послуг, в органах місцевого самоврядування.

Паспорт освітнього компоненту

Рівень вищої освіти, спеціальність, (предметна спеціальність, спеціалізація – за наявності) освітня програма	Кількість тижнів та кредитів	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рівень вищої освіти: магістерський Спеціальність: 051 Економіка Освітня програма: Економіка та управління ринком землі	4 тижні / 6 кредитів	Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр:	
		2-й	-
		Вид контролю:	
		Діф.залик	-

2. У результаті проходження практики здобувачі набувають таких

- компетентностей:

Шифр	Перелік компетентностей та програмних результати навчання	Методи навчання
ЗК-04	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК 05	Здатність працювати в команді.	
ЗК 06	Здатність розробляти та управляти проектами	
ЗК 07	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	
ЗК 08	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	
СК 03	Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки	
СК 04	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.	
СК 06	Здатність формувати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси	
СК 07	Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів економічної діяльності.	
СК 08	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	
СК 12	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для управління земельними ресурсами на принципах сталості та раціональності	
СК-13	Здатність визначати професійні задачі в сфері економіки землекористування, управління земельними ресурсами об'єднаних територіальних громад, економічної оцінки земельних ресурсів, вибрати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання.	
СК-14	Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку земельних відносин, регулювання раціонального природокористування на основі інноваційних технологій.	
СК 15	Здатність застосовувати поглиблені знання, теорії та принципи, засоби, інструменти реалізації еколого-економічної політики на засадах сталого розвитку економіки.	
СК 16	Здатність обґрунтовувати та приймати управлінські рішення й спроможність забезпечувати їх результативність у сфері управління ринком землі	

- результатів навчання:

Шифр	Перелік програмних результатів	Методи навчання	Форми та методи
------	--------------------------------	-----------------	-----------------

			оцінюван ня
ПРН 01	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	Пояснення, інструктаж, демонстрування, практичний метод, індивідуальне завдання.	Захист звітів з виконаних завдань, усне опитування, залік
ПРН 02	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.		
ПРН 04	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.		
ПРН 05	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.		
ПРН 06	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.		
ПРН 07	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.		
ПРН 08	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.		
ПРН 09	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.		
ПРН 10	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально – економічних дослідженнях та в управлінні соціально - економічними системами		
ПРН 12	- Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.		
ПРН 13	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.		
ПРН 14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально - економічних систем		
ПРН 15	Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення		
ПРН 16	Аналізувати потреби та ціннісні орієнтації природокористувачів та споживачів певної продукції в процесі мотивації здійснення еколого орієнтованої підприємницької діяльності та екологізації виробництва.		
ПРН 17	Визначати закономірності та тенденції управління природокористуванням з урахуванням процесів глобалізації, інтелектуалізації, інформатизації та екологізації виробництва.		

ПРН 18	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань управління ринком землі на основі забезпечення соціальної справедливості у землекористуванні.		
ПРН 19	Володіти навичками проектної діяльності, виконувати економічне обґрунтування і оцінку ефективності землевпорядних рішень.		
ПРН 20	Ідентифікувати проблеми та знаходити шляхи їх вирішення спираючись на знання з економіки та управління ринком землі.		

3. Зміст практики:

Зміст виробничої практики визначається програмою, а терміни і порядок проведення – навчальним планом випускової кафедри. На студентів, які проходять практику на підприємстві (організації, установі), розповсюджуються законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (організації, установи). Тривалість робочого часу студентів під час проходження виробничої практики регламентується законодавством України про працю. Методичне керівництво практикою здійснює випускаюча кафедра міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму економічного факультету Запорізького національного університету. Перед відбуттям на практику кафедрою проводиться консультація-інструктаж, на якій студентів знайомлять з програмою виробничої практики, порядком її проходження, вимогами до складання звіту про проходження практики тощо. Університет забезпечує студентів і керівників практики від бази програмою практики. Разом із керівниками баз практики кафедра визначає готовність баз забезпечити практикантів робочими місцями на весь період проходження виробничої практики

Студентів направляють на виробничу практику згідно з наказом університету. Наказом визначається вид практики, терміни та місце її проходження, розподіл та закріплення студентів за керівниками практики від кафедр тощо. Форма наказу визначається діючими вимогами по університету.

Відбуваючи до місця проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики та техніки безпеки на кафедрі. Проведення інструктажу студентів здійснюється під час проведення настановних зборів. Першими зборами передбачається ознайомлення студентів з вимогами до конкретного виду практики, вимогами до об'єктів її проходження та необхідних документів.

Під час перших зборів (щонайменше за 30 календарних днів до дати початку практики) студентам видають зразки документів для оформлення, а також визначається термін узгодження баз практики з кафедрою, якщо студенти обирають об'єкти самостійно й термін подання заяви та інших заповнених документів практики для їх подальшого оформлення на факультеті. Під час других зборів (не пізніше як за 3-5 робочих днів до закінчення семестру, який передує початку практики або початку практики – для студентів) відповідальним за виробничу практику здійснюється проведення настановчої наради на кафедрі.

На цій нараді студенти отримують повний пакет необхідних документів, які належно оформлені та підписані на факультеті. Такий перелік документів може включати: лист-направлення на практику, щоденник практики, графік проходження практики, навчальну програму та методичні вказівки до проходження практики тощо. Відповідальність за організацію, проведення і контроль виробничої практики студентів на факультеті покладається на декана факультету, по кафедрі - безпосередньо на завідувача кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму. У графіку відповідно до структури підприємства визначаються робочі місця, види робіт, завдання та їх тривалість. Структура графіку проходження виробничої практики визначається таким чином, щоб практикант зміг отримати необхідні знання, уміння та навички відповідно до освітньо-кваліфікаційних вимог і можливостей бази практики. За умови

неможливості виконання на підприємстві наперед визначеного завдання керівник практики має право замінити його.

Студент повинен прийти на базу практики не пізніше 9-ї години першого її дня, представитися керівництву підприємства й керівнику практики, у відділі кадрів оформити наказ про зарахування, пройти усі види інструктажу з техніки безпеки та охорони праці, ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку. З керівником практики узгоджується графік проходження практики, в якому конкретизуються робочі місця, завдання, строки їх виконання та інші умови. Студент зобов'язаний пред'явити направлення на практику у відділі кадрів чи іншому уповноваженому підрозділі; зробити відмітку про прибуття та надіслати відповідну частину направлення у триденний строк до університету. Повноцінна реалізація закладених в основу програм практик головних завдань передбачає проходження студентами 3-х послідовних етапів роботи: початкового, основного, завершального. Зміст виробничої практики студентів визначається переліком і тематикою навчальних дисциплін, які є обов'язковими для студентів напряму підготовки «Економіка і управління ринком землі», а також тих, котрі вибрані для вивчення практикантом. Кількість часу, відведеного на опрацювання питань з кожного розділу практики, встановлюється керівником практики від бази практики разом зі студентом-практикантом відповідно до наявного на базі практики матеріального та нормативного забезпечення, напрямів діяльності, кваліфікації персоналу тощо.

Програма практики складена таким чином, щоб на прикладі бази практики, студент зміг цілеспрямовано ознайомитись і достатньо глибоко вивчити I II тиждень III, IV тиждень тиждень організаційно-правові особливості господарської діяльності: структуру управління, положення про підрозділи, їх лінійні, функціональні та міжфункціональні зв'язки, нормативно-методичні матеріали з організації та управління підприємством чи установою, характер зовнішньоекономічної діяльності підприємства та основні зовнішньоекономічні операції, що здійснюються на підприємстві. У період проходження практики студенти мають закріпити теоретичний матеріал, виявити знання та навички із систематизації аналізу отриманої інформації, визначення загальних тенденцій розвитку об'єкту дослідження. Студенти мають сформулювати на практиці вміння застосовувати економічні і правові регулятори у міжнародній економічній діяльності суб'єктів господарювання мікро- та макрорівня.

Під час проходження практики студент має ознайомитися з основними характеристиками підприємства, виконати основні завдання практики та висвітлити основні результати роботи у звіті з виробничої практики за такими основними етапами:

I етап. Знайомство з об'єктом практики.

II етап. Підбір та узагальнення необхідних даних (економічних, фінансових, бухгалтерських).

III етап. Обробка та аналіз одержаної інформації.

IV етап. Висновки практики.

Деталізація та подальша конкретизація напрямку дослідження здійснюються під час проведення індивідуальних консультацій з керівниками практики, викладачами профільної кафедри.

4. Індивідуальні завдання

Включається в програму з метою вироблення студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових або організаційних завдань. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим.

У період практики здобувач-практикант виконує індивідуальне завдання відповідно до напрямів дослідження кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму. Здобувачі ступеня вищої освіти магістра освітньо-професійної програми «Економіка та управління ринком землі» виконують аналітично-розрахункове завдання:

- Ефективність економічних методів регулювання ринку земель.

- Формування системи ринкових механізмів організації земельних відносин.
- Розподіл функцій між різними рівнями системи державного управління земельними ресурсами.
- Ефективність перерозподілу в структурі державної і приватної власності на землю.
- Забезпечення формування правової бази регламентування земельних відносин.
- Визначення змісту та удосконалення процедур і регламентів здійснення земельних правовідносин.
- Підвищення ролі органів виконавчої державної влади та місцевого самоврядування в системі державного управління земельними ресурсами на регіональному та місцевому рівнях.
- SWOT-аналіз діяльності підприємства.
- Оцінка рівня конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринку.
- Розробка стратегії сталого розвитку.

Матеріали, отримані студентом під час виконання індивідуального завдання, можуть в подальшому бути використані для виконання кваліфікаційної роботи, для підготовки доповіді, статті або для інших цілей по узгодженню з кафедрою та базою практики.

5. Графік проходження практики

№ з/п	Види робіт, завдання	Місце проведення практики
	Проведення настановної конференції. Ознайомлення з вимогами до підготовки звіту про виробничу практику. Ознайомлення з особливостями проходження практики під час воєнного стану	Он-лайн конференція у ZOOM (ідентифікатор 7603679079 код доступу 111)
	Ознайомлення з веденням документації по економічній діяльності підприємств, земельна кадастрова документація. Суб'єкти підприємницької діяльності сфери розвитку виробничих сил, раціоналізації просторового базису та ефективного природокористування	<ul style="list-style-type: none"> – ДП «Запорізький науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» – Виконавчий комітет Запорізької міської ради – Запорізька торгово-промислова палата. – Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал» (ЗОСППР «Потенціал») – ТОВ «Айті Проект». – ТОВ «Торгівельна Компанія «ТРЕЙДРЕСУРС» – Агро-промислова група компаній «Дніпровська» – ПрАТ «Елан» – Запорізька обласна громадська організація «Дивосвіт» – ТОВ «Рент Капітал Груп» – ТОВ «ВІК САН ОІЛ» – ТОВ «ІНФОКОМ ЛТД – ТОВ «ТРАНСПРОМСЕРВІС»
	Розрахунки вартості нерухомого майна в тому числі земельних ділянок. Економіко-правові	– ДП «Запорізький науково-дослідний та проектний

	<p>засади використання земельних ділянок конкретним підприємством (оренда, суборенда, суперфіцїї, емфітевзис, власність).</p>	<p>інститут землеустрою»</p> <ul style="list-style-type: none"> – Виконавчий комітет Запорізької міської ради – Запорізька торгово-промислова палата. – Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал» (ЗОСППР «Потенціал») – ТОВ «Айті Проект». – ТОВ «Торгівельна Компанія «ТРЕЙДРЕСУРС» – Агро-промислова група компаній «Дніпровська» – ПрАТ «Елан» – Запорізька обласна громадська організація «Дивосвіт» – ТОВ «Рент Капітал Груп» – ТОВ «ВІК САН ОІЛ» – ТОВ «ІНФОКОМ ЛТД – ТОВ «ТРАНСПРОМСЕРВІС»
	<p>Ознайомлення з нормативними та законодавчими актами, що використовуються при діяльності організації. Обробка та вивчення електронних ресурсів задіяних при роботі землеустрою</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ДП «Запорізький науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» – Виконавчий комітет Запорізької міської ради – Запорізька торгово-промислова палата. – Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал» (ЗОСППР «Потенціал») – ТОВ «Айті Проект». – ТОВ «Торгівельна Компанія «ТРЕЙДРЕСУРС» – Агро-промислова група компаній «Дніпровська» – ПрАТ «Елан» – Запорізька обласна громадська організація «Дивосвіт» – ТОВ «Рент Капітал Груп» – ТОВ «ВІК САН ОІЛ» – ТОВ «ІНФОКОМ ЛТД – ТОВ «ТРАНСПРОМСЕРВІС»
	<p>Обробка та аналіз одержаної інформації. Виконання індивідуального завдання. Оформлення звіту з виробничої практики</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ДП «Запорізький науково-дослідний та проектний інститут землеустрою» – Виконавчий комітет Запорізької міської ради – Запорізька торгово-промислова палата.

		<ul style="list-style-type: none"> – Запорізький обласний союз промисловців і підприємців (роботодавців) «Потенціал» (ЗОСППР «Потенціал») – ТОВ «Айті Проект». – ТОВ «Торгівельна Компанія «ТРЕЙДРЕСУРС» – Агро-промислова група компаній «Дніпровська» – ПрАТ «Елан» – Запорізька обласна громадська організація «Дивосвіт» – ТОВ «Рент Капітал Груп» – ТОВ «ВІК САН ОІЛ» – ТОВ «ІНФОКОМ ЛТД – ТОВ «ТРАНСПРОМСЕРВІС»
	Підсумкова конференція. Захист звітів по практиці.	Он-лайн конференція у ZOOM (ідентифікатор 7603679079 код доступу 111)
Консультаційні зустріч з керівником практики. Он-лайн конференція у ZOOM (ідентифікатор 7603679079 код доступу 111)		

6. Методичні рекомендації

Методичним забезпеченням практики є:

- положення про проведення практики студентів Запорізького національного університету;
- паперові варіанти наскрізної та силабусу для студентів напряму підготовки магістрів, які мають знаходитися на кафедрі.
- методичні рекомендації та матеріали до проходження практики для студентів напряму підготовки.

7. Види і зміст контрольних заходів

На місцях проходження практики регламент робочого дня здобувачів має відповідати внутрішньому розпорядку, установленому для персоналу організації – бази практики, і є обов'язковим для здобувачів. Робота практиканта з виконання програми практики контролюється керівниками практики від бази практики та викладачами кафедри. Практикант повинен дотримуватися режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку на базі практики. Звільнення від практики за сімейними обставинами або іншими поважними причинами на один або декілька робочих днів допускається виключно за заявою практиканта та з дозволу керівника відповідної установи – бази практики і завідувача кафедри. Заява про відпустку додається до щоденника практики. Загальний контроль за ходом виробничої практики здійснює керівник практики від кафедри. Індивідуально-груповий контроль здійснює керівництво кафедри та керівники від об'єктів практики. Поточний контроль передбачає контроль процесу проходження виробничої практики, що відображається кожним здобувачем в щоденнику та підтверджується керівниками практики. Кінцевою формою контролю є захист звітів з практики на кафедрі.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	

C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	Не зараховано
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

Залік з практики проводить комісія із трьох осіб, що призначається завідувачем кафедри.

8. Основні навчальні ресурси

1. Стратегія сталого розвитку: підручник / В. М. Боголюбов, М. О. Клименко, Л. Г. Мельник, О. О. Ракоїд. За ред. професора В. М. Боголюбова. Київ : ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
2. Управління земельними ресурсами : навчальний посібник / укладач А. С. Попов; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. 214 с.
3. Коржнев М. М. Природно-ресурсні основи розвитку суспільства : підручник / М. М. Коржнев. Київ : ЦУЛ, 2022. 280 с.
4. Земельне право : навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с.
5. Царенко О. М. Основи екології та економіки природокористування. Курс лекцій. Практикум : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 592с.
6. Шаравара В. В., Любинський О. І. Економіка природокористування : навч. посібник. Кам’янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2020. 252 с.
7. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст. 70. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19.Text>.
8. Третяк А. М. Теоретичні засади землевпорядного процесу : монографія / А. М. Третяк, Й. М. Дорош, Р. А. Третяк. Херсон : ОЛДІ - плюс, 2017. 268 с. - ISBN 978-966-289-154-6
9. Земельна реформа в Україні: тенденції та наслідки у контексті якості життя і безпеки населення: монографія / Третяк А. М. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 522 с.
10. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: підручник. А. М. Третяк, Т. М. Прядка, І. П. Гетманчик. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2017. 420 с.
11. Землевпорядний процес: навчальний посібник / А. М. Третяк, Й. М. Дорош, Р. А. Третяк, Ю. В. Лобуцько. Херсон: ОЛДІ–плюс, 2018. 276 с.
12. Мельник Л. Г. Екологічна економіка : підручник /2-е вид. випр. і доп. Суми : Університетська книга, 2019. 348 с.
13. Оптимізація природокористування. В 5-ти томах. Том 1. Природні ресурси : еколого-економічна оцінка : навч. посібник / С. І. Дорогунцов, А. М. Муховиков. Київ: Кондор, 2020. 219 с.
14. Практичний інструментарій із управління земельними ресурсами : на шляху до розширення повноважень громад / за ред. С. Кубаха. Проект «Агро», 2021. 88 с.
15. Територіально-просторове планування : базові засади теорії, методології, практики : монографія / за заг. ред. А. М. Третяка. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 142 с.
16. Кручок С. І. Іпотечне кредитування : навчальний посібник. Київ : Мета, 2020. 208 с.
17. Розвиток права власності на землю в Україні / Паламарчук Л. В. Київ : МВЦ «Медінформ», 2021. 222 с.
18. Кучер Л. Ю. Економіка довкілля та природокористування : навчальний посібник / Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер. Харків : ФОП Федорко М. Ю., 2017. 264 с.

19. Ступень Р.М. Прогнозні сценарії розвитку ринку земель господарського призначення Збалансоване природокористування. Львів : Львівський національний аграрний університет, 2018. № 2 . С. 96-106
20. Борщук Є. М., Загорський В. С. Екологічні основи економіки : навч. посібник. Львів : «Інтелект-Захід», 2017. 312 с.
21. Добряк Д. С. Введення земель сільськогосподарського призначення в економічний оборот — одна із ключових проблем сучасних ринкових земельних відносин в Україні / Д. С. Добряк, О. І. Дребот. *Збалансоване природокористування*. 2018. № 4. С. 87-95. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2018_4_13
22. Васильєв С., Олексюк В. Теоретичні засади ринку земель сільськогосподарського призначення. *Агросвіт*. 2018 № 2. С. 1. URL : http://www.agrosvit.info/pdf/9_2018/3.pdf
23. Заяць В., Зінченко А. Загальні положення та правові засади ринку землі. Теоретичні та практичні аспекти формування й розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення : збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції, 1–2 червня 2018 р. Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2018. С. 75–79.
24. Третяк А. М., Третяк В. М. Теоретичні засади розвитку сучасної системи землекористування в Україні. *Агросвіт*. № 1-2. 2021. С. 3–11. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.1-2.3
25. Капіталізація землекористування населених пунктів в процесі зміни їх меж та трансформації видів використання земель : монографія / А. М. Третяк, В. М. Третяк, Н. А. Третяк, А. В. Лобунько. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 133 с.
26. Землепорядне проектування: впорядкування землеволодінь і землекористувань та організація території сільськогосподарських підприємств: навч. посібник / А. М. Третяк, В. М. Третяк, Л. А. Гунько. Під заг. ред. Третяка А. М. Херсон : Олді–плюс, 2016. Ч. 3. 172 с.
27. Екологія землекористування: навч. посібник. Третяк А. М., Будзьяк О. С., Третяк В. М. та ін. За заг. редакцією Третяка А. М. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 178 с.
28. Економіка земельного ринку: базові засади теорії, методології, практики : Монографія / Третяк А. М. Херсон : ОЛДІ - плюс, 2019. 486 с.
29. Організація землекористування ділянок природно-заповідного фонду : монографія / А. М. Третяк [та ін.]. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 184 с. ISBN 978-966-929-941-3
30. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Частина 2. 7–8 липня 2022 р. Київ : ДІА, 2022. 186 с.
31. Караєва Н. В. Еколого-економічна оптимізація виробництва: інформаційна підтримка прийняття рішень : конспект лекцій. Київ : НТУУ «КПІ», 2016. 115 с.
32. Економічні розрахунки в природоохоронній діяльності: навч. посіб. під заг. ред. проф. С. С. Рижкова. Миколаїв: НУК, 2016. 228 с.
33. Економіка довкілля і природних ресурсів: навч. посібник за заг. ред. П. Т. Бубенка; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2017. 280 с.
34. Лазарева О. В. Економіка землеустрою. Практикум : методичні рекомендації / О. В. Лазарева, А. Ю. Мась. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 60 с. (Методична серія; вип. 345).
35. Василенко О. М. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Економіка природокористування» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня ОПП «Екологія». Житомир : вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 27 с.
36. Гевко Р. Б., Малевич Н. Ю. Екологічні аспекти господарського виробництва *Сталий розвиток економіки* Міжнародний науково-виробничий журнал, Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2017. № 2 С.156-162 URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/22015/1.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Охорона навколишнього середовища. Державна науково-технічна бібліотека України.

URL : http://ntbu.ru/bs/un/054_on.htm.

2. Національна парадигма сталого розвитку України URL: http://ecos.kiev.ua/Dopovid_Nacionalna_paradygma_stalogo_rozvytku.pdf.

3. Національна стратегія розвитку. URL: <http://new-ukraine.org.ua/projects/112846258>.

4. Стратегія сталого розвитку. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6YF00A.html.

5. Соціально-економічний розвиток сільських регіонів. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Sotsialno-ekonomichniiRozvitokRegioniv>.

6. Концепція Державної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища регіонів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/10717911>

7. Енергетичний аудит та менеджмент Офіційний сайт Асоціації енергетичного менеджменту та економіки довкілля. URL: <http://www.energymanagementassociation.org/>.

8. Диверсифікація джерел генерації і постачання енергії. Асоціація енергетичного менеджменту та економіки довкілля. URL: <http://www.energymanagementassociation.org/>.

9. Стратегія сталого розвитку. Матеріали Міжнародної асоціації з дослідження суспільства та природних ресурсів. URL: <http://www.anrep.org/>.

10. Відтворення лісів: правові та організаційні засади. Офіційний сайт Асоціації з подовження природних ресурсів. URL: <http://www.iasnr.org/>.

11. Проект Закону України від 17.03.2023 № 9116 (Одержаний ВР України) Про лісові репродуктивні ресурси. Фонд поновлюваних природних ресурсів. URL: <http://www.rnrf.org/>.

12. Стале управління ресурсами в Україні URL: <https://mepr.gov.ua/topics/novyny/stale-upravlinnya-resursamy/>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування

Відвідування практики є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати базу практики регулярно, мусять впродовж узгодити із керівниками практики графік індивідуального відпрацювання. Пропуски можливі лише за об'єктивних причин (наприклад, хвороба). Проходження та захист практики відбувається відповідно до норм чинного законодавства України та локальних нормативних документів Запорізького національного університету.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у звітах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfndmkaj/https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem_chnoyi_dobrochesnost_.pdf](https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem_chnoyi_dobrochesnost_.pdf)).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку виробничої практики в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості з практики за результатами екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне проходження та складання заліку з практики. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Маргі Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child->

advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>